

۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این پیوستار در تقسیم‌بندی براساس اندازه و دامنه قرار دارد و «مذاکره سیاسی»، پدیده‌ی خرد و «نظام سیاسی» پدیده‌ی کلان است.

۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

موضوع فلسفه، اصل وجود است یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. این قوانین شامل همه موجودات می‌شود و مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی نیست.

۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد «کنش انسانی» می‌گویند. کنش انسانی با اراده و آگاهی انسان انجام می‌شود. یک نویسنده یا هنرمند با آگاهی و اراده می‌نویسد یا اثر هنری خلق می‌کند.

۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. سه مورد حل مشکلات، کشف حقیقت و رشد فرهنگ آثار شناخت علمی بر شناخت عمومی است.

۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسان انتقادی برای خارج کردن علوم اجتماعی از محدودیت‌هایی که جامعه‌شناسی تجربی گرفتار آن شده بود و هم‌چنین برای گریز از مشکلات منطقی علم تجربی، ناگزیر به سطوح و بخش‌های دیگری از شناخت پناه بردند.

۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هنجار اجتماعی، شیوه کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. کنش‌های اجتماعی و پیامدهایی که به دنبال دارند، همان پدیده‌های اجتماعی‌اند.

۷- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن، الزام‌های دیگری به وجود می‌آید که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

۸- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ضربان قلب آدمی، کنش انسانی نیست زیرا با آگاهی و اراده انسان انجام نمی‌شود. بقیه‌ی موارد کنش انسانی است زیرا همگی با اراده و آگاهی انسان انجام می‌شود.

۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عمیق‌ترین لایه اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند - و «دانایی از نادانی بهتر است» در حیطه ارزش‌ها قرار می‌گیرد.

۱۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن، الزام‌های دیگری به وجود می‌آید که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

۱۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در فرهنگ سکولار، جهان دیگر انکار می‌شود و یا در محدوده منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود.

۱۲- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. فرهنگ اساطیری به خداوندگان و قدرت‌های فوق طبیعی قابل است، محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی و خروج انسان از جهانی است که به فطرت و آفرینش او متعلق است و مراد از فرهنگ سکولار، فرهنگی است که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های آن مربوط به این جهان است. در این فرهنگ، جهان دیگر انکار می‌شود و یا در محدوده‌ی منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود.

۱۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حقایق طبیعی و غیرطبیعی: منبع شناخت عقلی، دل و قلب آدمی؛ ابزار شناخت شهودی و تفکر و استدلال: روش شناخت عقلی هستند.

۱۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. کنش انسانی تنها با آگاهی انسان پدید نمی‌آید. بقیه موارد درست است.

۱۵- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. عمیق‌ترین لایه اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند. باور و اعتقادی که انسان نسبت به اصل جهان و جایگاه انسان در آن دارد و تفسیری که او از زندگی و مرگ خود دارد، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی‌اند. و این که در نظام تعلیم و تربیت، برای دانا شدن باید به مدرسه رفت، مفهوم هنجار را بیان می‌کند.

۱۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

علوم اجتماعی با استفاده از عقل و وحی توان داوری درباره ارزش‌های اجتماعی را پیدا می‌کند.

۱۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. علوم اجتماعی با داوری و انتقاد درباره‌ی کنش‌های اجتماعی، فرصت واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد. علوم انسانی به انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها می‌پردازد و علوم انسانی شیوه‌ی صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری را نشان می‌دهد.

۱۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اعتبارات یا پدیده‌هایی که با اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند. دارای دو ویژگی هستند:

۱) به خواست و اراده انسان به وجود می‌آیند. ۲) دارای آثار و پیامدهای غیرارادی و تکوینی هستند

۱۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. منظور از علوم اجتماعی عقلی، علوم است که از معنای خاص عقل، یعنی عقل نظری و عملی، استفاده کند. این معنا از علوم اجتماعی فقط مخصوص جوامعی است که عقلانیت به‌معنای خاص در آن جامعه پذیرفته شده باشد.

۲۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسی انتقادی در روش خود از محدود کردن شناخت علمی به شناخت تجربی فاصله می‌گیرد.

۲۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. کنش انسانی چون با اراده و آگاهی انسان انجام می‌شود دارای هدف و معنای خاص است و به همین دلیل شناخت آن بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست. هر علمی درباره‌ی موضوع خاصی بحث می‌کند و به همین دلیل، بسیاری از دانشمندان تفاوت علوم را به تفاوت موضوع آن‌ها دانسته‌اند.

۲۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. برخی از جهان‌ها، استعدادها «معنوی» انسان را نادیده می‌گیرند یا فرصت باروری و شکوفایی سطوح مختلف عقلانیت را فراهم نمی‌آورند. برخی دیگر، مانع از بسط «ابعاد دنیوی» وجود انسان می‌شوند و با رویکرد دنیا‌گرای خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.

۲۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تنوع معرفت انسان‌ها و هم‌چنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها سبب پیدایش جهان‌های مختلف می‌شود.

۲۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. جهان اساطیری حاصل نگاه انحرافی انسان به موجودات فوق طبیعی است - فرهنگ اساطیری که به خداوندگان و قدرت‌های فوق طبیعی قابل است، محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی و خروج انسان از جهانی است که به فطرت و آفرینش او متعلق است - فرهنگ سالم و فعال همانند موجود زنده با جهان اطراف خود برخورد می‌کند.

۲۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علوم اجتماعی با داوری و انتقاد درباره‌ی کنش‌های اجتماعی، فرصت واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد و با فهم معانی کنش‌های دیگران، امکان همدلی و همراهی با آنان را پدید می‌آورد.

۲۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

عضویت اعضای موجودات زنده و روابط و ساختار آن‌ها تکوینی است یعنی بر اساس آگاهی و اراده اعضا به‌وجود نمی‌آیند.

۲۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. شناخت علمی، آگاهانه دنبال می‌شود اما شناخت عمومی اغلب به صورت ناخودآگاه و بدون این که متوجه یادگیری آن شویم، در جریان زندگی اجتماعی حاصل می‌شود.

۲۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شناخت عمومی در برخی از فرهنگ‌ها سبب پیدایش و بسط شناخت علمی می‌شود.

۲۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در جهان اساطیری با همه مراتب عقلانیت مخالف می‌شود و فقط شناخت عمومی یا عقل عرفی محترم شمرده می‌شود. و جامعه سکولار، همه ظرفیت‌ها و استعدادها را در خدمت این جهان به کار می‌گیرد.

۳۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به‌وجود می‌آورد. بر اساس این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف در عرض یک‌دیگرند نه در طول هم.

۳۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شناخت علمی به دنبال کشف حقیقت است و درباره‌ی درست یا نادرست بودن یا حق و باطل بودن شناخت عمومی داوری می‌کند.

۳۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. منبع شناخت عقلی، حقایق طبیعی و غیرطبیعی، روش شناخت حسی، مشاهده و احساس با حواس مختلف و ابزار شناخت شهودی، دل و قلب آدمی است.

۳۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند: فایده علوم تفهیمی

داوری و انتقاد درباره کنش‌های اجتماعی: فایده علوم اجتماعی

انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها: فایده علوم انسانی

۳۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جامعه‌ی توحیدی مبتنی بر فطرت انسان است و راه سعادت معنوی و جاودانه انسان را هموار می‌کند. این جامعه بر مدار عقاید و آداب گذشتگان سازمان نمی‌یابد.

۳۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. علوم طبیعی اگر دچار مشکل شوند قدرت تصرف انسان در طبیعت محدود می‌شود. اما اگر علوم انسانی گرفتار مشکل شوند انسان از تدبیر زندگی خود از شناخت ارزش‌ها و آرمان‌هایی که باید دنبال نماید باز می‌ماند. هنگامی که خود انسان به بحران گمراهی گرفتار شود، علوم ابزاری او نه تنها مشکلی را حل نمی‌کنند بلکه بر مشکلات او می‌افزایند. علوم انسانی به سبب این‌که راه استفاده از طبیعت و علوم طبیعی را نشان می‌دهند نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیش‌تری برخوردارند.

۳۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.

۳۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. درباره تأثیر شناخت علمی بر شناخت عمومی می‌توان به «حل مشکلات، کشف حقیقت و رشد فرهنگ» اشاره کرد.

۳۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. براساس این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف در عرض یک‌دیگرند نه در طول هم.

۳۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. علوم اجتماعی با داوری و انتقاد درباره‌ی کنش‌های اجتماعی، فرصت واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمند فراهم می‌آورد. هم‌چنین با فهم معانی کنش‌های دیگران، امکان همدلی و همراهی با آنان را پدید می‌آورد.

۴۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسی انتقادی، با فراتر رفتن از محدوده‌ی علم تجربی و ابزاری سطوح دیگری از علم را که توان داوری ارزشی و هنجاری داشته باشد، جستجو می‌کند.

۴۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برخی از جهان‌ها، مانع از بسط «ابعاد معنوی» وجود انسان می‌شوند و با روی‌کرد دنیاگریز خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند و برخی دیگر، استعدادهای «معنوی» انسان را ناپده می‌گیرند یا فرصت باروری و شکوفایی سطوح مختلف عقلانیت را فراهم نمی‌آورند.

۴۲- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. اجزا و بخش‌های مختلف جهان اجتماعی دارای اهمیتی یکسان نیستند. بخش‌هایی به سهولت تغییر پیدا می‌کنند و تغییر آن‌ها، تحولی مهم در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. برخی می‌توانند حذف شوند و با حذف آن‌ها جهان اجتماعی استمرار پیدا می‌کند. اما بخش‌های دیگر نمی‌توانند حذف شوند، چون با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد و برخی از آن‌ها به گونه‌ای هستند که با تغییرشان، جهان اجتماعی نیز تغییر بنیادین پیدا می‌کند و به صورت جهانی جدید در می‌آید.

۴۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد و براساس این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی در عرض یک‌دیگرند نه در طول هم.

۴۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. موضوع علوم انسانی کنش‌های انسانی و موضوع علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی انسان است. بنابراین موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است. در نتیجه علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شود و همه‌ی فواید علوم انسانی را داراست.

۴۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسی انتقادی داوری‌های ارزشی خود را با روش‌ها و استدلال‌های غیرحسی و غیرتجربی دنبال می‌کند - و جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، روش صرفاً حسی و تجربی را به عنوان روش علمی به رسمیت می‌شناخت.

۴۶- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در ارتباط با پیامدهای کنش انسانی، دانش‌آموزی که کتاب درسی خود را به درستی مطالعه کرده و مطالب درسی را به خوبی یاد گرفته است. یاد گرفتن درس‌ها، پیامد طبیعی و غیرارادی فعالیت اوست و پاسخ دادن به پرسش‌های امتحانی، پیامد ارادی کنش او و دادن نمره خوب توسط معلم پیامد ارادی کنش او است.

۴۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در نظام تعلیم و تربیت «دانایی از نادانی بهتر است» در حیطه‌ی «ارزش‌ها» قرار می‌گیرد و باور و اعتقادی که انسان نسبت به اصل جهان و جایگاه انسان در آن دارد و تفسیری که او از زندگی و مرگ خود دارد، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی‌اند.

۴۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. جهان اجتماعی و نظم آن پدیده‌ای طبیعی و تکوینی نیست بلکه هستی آگاهانه‌ای دارد. جهان اجتماعی همان نظام اجتماعی است.

۴۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. تغییرات سطحی جهان در هنجارها و نمادها (درون یک جهان اجتماعی) و تغییرات عمیق در عقاید و ارزش‌ها (جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی متفاوتی تبدیل می‌کند) اتفاق می‌افتد.

۵۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «عدالت»، ذهنی - «روستا»، خرد - «نظام سیاسی»، کلان و «علایم راهنمایی» پدیده‌ی عینی است.

۵۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. موضوع علوم انسانی، کنش انسانی و پیامدهای آن می‌باشد. علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. موضوع فلسفه، اصل وجود است. یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد، بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

۵۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از منظر قرآن، شناخت اجتماعی با سه ابزار حس، عقل و وحی به دست می‌آید.

۵۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. عدم تناسب با موقعیت‌ها از جمله ویژگی‌های کنش انسانی نیست. بقیه‌ی موارد جزء ویژگی‌های کنش انسانی هستند.

۵۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شناخت علمی درباره‌ی درست یا نادرست بودن یا حق و باطل بودن شناخت عمومی داوری می‌کند و شناخت و حیانی از منبع طبیعت یا شناخت عمومی و اموری از این قبیل بهره نمی‌گیرد.

۵۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسان انتقادی برای خارج کردن علوم اجتماعی از محدودیت‌هایی که جامعه‌شناسی تجربی گرفتار آن شده بود و هم‌چنین گریز از مشکلات منطقی علم تجربی، ناگزیر به سطوح و بخش‌های دیگری از شناخت پناه بردند.

۵۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

نمادها برحسب شرایط در زمینه‌های متلف قابل تغییراند و تغییر آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق اجتماعی منجر نشود، موجب تحول و تغییر جهان اجتماعی نمی‌شود.

۵۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. علوم انسانی از اهمیت بیش‌تری برخوردار است زیرا اگر علوم طبیعی دچار مشکل شوند، قدرت تصرف انسان در طبیعت محدود می‌شود اما اگر علوم انسانی گرفتار مشکل شوند، انسان از تدبیر زندگی خود و از شناخت ارزش‌ها و آرمان‌هایی که باید دنبال نماید باز می‌ماند.

۵۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شناخت عمومی، اندوخته مشترکی از دانش‌ها و آگاهی‌هاست که هنگام تعامل با دیگران، از آن استفاده می‌کنیم.

۵۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از منظر قرآن، شناخت اجتماعی با سه ابزار حس، عقل و وحی به دست می‌آید.

۶۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. موضوع علوم انسان، کنش انسانی و پیامدهای آن می‌باشد و علوم انسانی، قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. در حالی که موضوع فلسفه، اصل وجود است، یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

۶۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شناخت عمومی به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که در آن وجود دارد، ممکن است بخشی از شناخت علمی یا همه آن‌را مورد حمایت قرار دهد. شناخت علمی با روشن کردن خطاهای شناخت عمومی، به تدریج به عرصه فهم عرفی و عمومی وارد می‌شود.

۶۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد «کنش انسانی» می‌گویند. کنش انسانی با اراده و آگاهی انسان انجام می‌شود.

۶۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عقل در معنای خاص فقط در تأملات فکری و فعالیت‌های روشمند علمی و ذهنی‌ای حضور دارد که به درک حقایق کلی می‌پردازد.

۶۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پیامدهای طبیعی و غیرارادی کنش انسانی قطعی است یعنی حتماً انجام می‌شود ولی پیامدهایی که به اراده انسان وابسته است احتمالی است یعنی ممکن است انجام بشود یا انجام نشود.

آزمایشی سنجش

کل جامعه دوم

طراح و گردآورنده : مهرداد امجدیان

آوین فراسوی راهی نوین

۶۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. درباره‌ی تأثیر شناخت عمومی بر علمی می‌توان «طرح پرسش، حمایت و ایجاد محدودیت» و درباره‌ی شناخت علمی بر عمومی می‌توان «حل مشکلات، کشف حقیقت و رشد فرهنگ» را نام برد.

۶۶- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. علوم اجتماعی با داوری و انتقاد درباره‌ی کنش‌های اجتماعی، فرصت واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمند فراهم می‌آورد و با شناسایی کنش‌های اجتماعی انسان‌ها، قدرت پیش‌بینی نسبت به آثار و پیامدهای فعالیت‌های اجتماعی را پدید می‌آورد.

۶۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. علم عملی به دانشی گفته می‌شود که موضوع آن با اراده و آگاهی انسان پدید می‌آید. علوم عملی در این تعریف معنایی معادل با علوم انسانی دارد.

۶۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، نمی‌تواند از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست.

۶۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بسیاری از خانواده‌ها وقتی می‌خواهند رشته‌های علمی را با یک‌دیگر مقایسه کنند، بیش‌تر با ملاک آینده شغلی به داوری می‌پردازند. معیار و ملاک آینده شغلی را محیط اجتماعی تعیین می‌کند و با تغییر شرایط محیطی تغییر پیدا می‌کند.

۷۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جامعه سکولار همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت این جهان به کار می‌گیرد و ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد - انسان در فرهنگ معنوی از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده، چهره‌ای آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.

۷۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. هنجارها و ارزش‌ها بعد از آن که از طریق کنش‌های اجتماعی انسان‌ها تحقق پیدا کنند. از سوی، با تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ایجاد می‌کنند و از سوی دیگر با تعیین انتظارات و توقعات زمینه‌ی لازم را برای نقش‌های اجتماعی به وجود می‌آورند.

۷۲- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. علوم انسانی به سبب این که راه استفاده از طبیعت و علوم طبیعی را نشان می‌دهند نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیش‌تری برخوردارند.

۷۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. هر جامعه با آن‌که نتیجه‌ی کار آدمی است، از زندگی و حیاتی برخوردار است و از احکام و قوانینی پیروی می‌کند. این احکام پیامدهای الزامی جامعه بوده و به اختیار انسان‌ها نیستند.

۷۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. رویکرد صرفاً حسی و تجربی به علوم اجتماعی با سه آسیب مهم مواجه است:

اول این که مانع شد جامعه‌شناسی نسبت به پدیده‌های اجتماعی، داوری ارزشی و هنجاری کند و از این زاویه نسبت به پدیده‌ها یا نظام اجتماعی زبان به انتقاد بگشاید.

دوم این که با حذف ابعاد ارزشی، علوم اجتماعی را به صورت یک علم ابزاری در ردیف علوم طبیعی قرار داد.

سوم این که ابزاری دانستن علوم اجتماعی، امان مقابله جامعه‌شناسی با ارزش‌های حاکم را از بین برد و به آن خصلتی محافظه‌کارانه نسبت به جهان و نظام اجتماعی موجود بخشید.

۷۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

موضوع فلسفه اصل وجود است یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند و علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

۷۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

بسیاری از دانشمندان تفاوت علوم را در تفاوت موضوع آن‌ها دانسته‌اند و کنش انسانی چون با اراده و آگاهی انسان انجام می‌شود، دارای هدف و معنای خاص است و به همین دلیل شناخت آن بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست.

۷۷- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین و اصلی‌ترین تفاوت میان اندام‌واره‌ی موجود زنده با جهان اجتماعی این است که نظم و چینش عناصر و اجزای جهان اجتماعی، طبیعی و تکوینی نیست، بلکه با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود و با قرارداد و اعتبار انسان‌ها به وجود می‌آیند.

۷۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نشان دادن شیوه‌ی صحیح استفاده از علوم طبیعی فایده‌ی علوم انسانی است و ظرفیت داوری درباره‌ی هنجارها و ارزش‌های رفتاری خود و دیگران فایده‌ی علوم اجتماعی است.

آزمایشی سنجش

کل جامعه دوم

۷۹- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اجزای جهان اجتماعی براساس نظام اجتماعی، اندازه و دامنه و ذهنی و عینی بودن تقسیم می‌شوند.

۸۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. کنش اجتماعی، نوعی از کنش انسانی است و کنش‌های اجتماعی و پیامدهایی که به دنبال دارند همان پدیده‌های اجتماعی‌اند و هنجار اجتماعی، شیوه‌ی کنش اجتماعی است.

۸۱- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. منظور از عقلانیت ذاتی، سطحی از عقلانیت است که درباره‌ی ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.

۸۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ماکس وبر، موضوع جامعه‌شناسی تفهمی را کنش‌های اجتماعی انسان معرفی کرد و جامعه‌شناسی انتقادی مانند جامعه‌شناسی تفهمی، موضوع خود را از نوع موضوعات طبیعی نمی‌داند بلکه به کنش‌های انسانی و نقش آگاهی و اراده در آن توجه دارد.

۸۳- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. جهان اجتماعی از بستر اعتبار و خواسته‌های آدمیان پدید می‌آید و این پدیده، پس از آن که با کنش و رفتار انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که به اعتبار و اراده ما نیست.

۸۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. موضوع علوم انسانی، کنش انسانی و پیامدهای آن می‌باشد. علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد و یاد گرفتن درس‌ها، پیامد طبیعی و غیرارادی فعالیت دانش‌آموز است.

۸۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نیت و هدف کنش‌گر با ارزش‌های موردنظر او مناسبت دارد. کنترل اجتماعی و جامعه‌پذیری نیز متناسب با باورها، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی است.

۸۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این فرهنگ، جهان دیگر انکار می‌شود یا در محدوده‌ی منافع‌ی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود.

۸۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نظم و چینش عناصر و اجزای جهان اجتماعی، طبیعی و تکوینی نیست، بلکه با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود و با قرارداد و اعتبار انسان‌ها به وجود می‌آیند.

۸۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «ظهور و سقوط امت‌ها و امتحان و ابتلاء الهی» از جمله سنت‌های الهی است که در قرآن بیان شده و «زندگی و حیات جامعه و اسارت انسان در نظام ظالمانه»، از جمله ویژگی‌هایی است که قرآن از جامعه انسانی ترسیم می‌کند.

۸۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سطحی از عقلانیت که دربارهٔ ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد، «عقلانیت ذاتی» است و علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسایل طبیعی را به انسان می‌دهد، «بسط و توسعهٔ عقلانیت ابزاری» است.

۹۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «تفکر و استدلال» روش شناخت عقلی و «عالم طبیعت» منبع شناخت حسی و «وحی و الهامات الهی» منبع شناخت شهودی است.

۹۱- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. علوم عملی که همان علوم انسانی است، به سه بخش تقسیم می‌شود: علم اخلاق - علم خانواده و تدبیر منزل و علم جامعه (سیاست) و تدبیر مدن.

۹۲- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. علوم انسانی به دلیل این که به فهم معانی کنش‌های انسانی می‌پردازد «علوم تفهمی» نامیده می‌شوند و «رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی» فایده علوم ابزاری یا علوم طبیعی است.

۹۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قبل از غلبه‌ی حس‌گرایی، برخی از دانشمندان جهان اسلام، مانند فارابی، ابن سینا و همچنین قبل از آنان اندیشمندان یونانی چون ارسطو، علوم را در یک تقسیم‌بندی کلان، براساس موضوع آن‌ها به دو دسته تقسیم می‌کردند: علوم نظری و علوم عملی.

۹۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ماکس وبر، موضوع جامعه‌شناسی تفهمی را کنش‌های اجتماعی انسان معرفی کرد. و در این نگاه، جامعه‌شناسی مانند علوم طبیعی بیش‌تر جنبه ابزاری پیدا می‌کند.

۹۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. تنوع معرفت انسان‌ها و هم‌چنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها سبب پیدایش جهان‌های مختلف می‌شود.

طراح و گردآورنده : مهرداد امجدیان

آوین فراسوی راهی نوین

۹۶- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. موضوع فلسفه، اصل وجود است. یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. این قوانین شامل همه موجودات می‌شود و مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی نیست، مانند قانون علیت. علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد مثلاً اقتصاد به کنش‌های اقتصادی می‌پردازد و علوم طبیعی، قوانین طبیعت و موجودات طبیعی را شناسایی می‌کند، مثلاً زیست‌شناسی درباره‌ی موجودات زنده بحث می‌کند.

۹۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قدرت پیش‌بینی علوم اجتماعی به دلیل آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های انسانی و تنوع آن‌ها از پیچیدگی بیش‌تری نسبت به علوم طبیعی برخوردار است - علوم اجتماعی با فهم معانی کنش‌های دیگران، امکان همدلی و همراهی با آنان را پدید می‌آورد.

۹۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

انسانی - علوم طبیعی اگر دچار مشکل شوند قدرت تصرف انسان در طبیعت محدود می‌شود. اما اگر علوم انسانی گرفتار مشکل شوند انسان از تدبیر زندگی خود و از شناخت ارزش‌ها و آرمان‌هایی که باید دنبال نماید باز می‌ماند.

۹۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همان شناخت مرموز درونی است که شامل همه‌ی الهامات می‌شود و شناخت وحیانی، حس را به عنوان یکی از ابزارهای شناخت مورد توجه قرار می‌دهد.

۱۰۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ویژگی‌های کنش انسانی عبارتند از: آگاهانه بودن، ارادی بودن، هدفدار بودن، معنادار بودن و تناسب داشتن با موقعیت‌های زمانی، مکانی و اجتماعی.